

FUNGUS

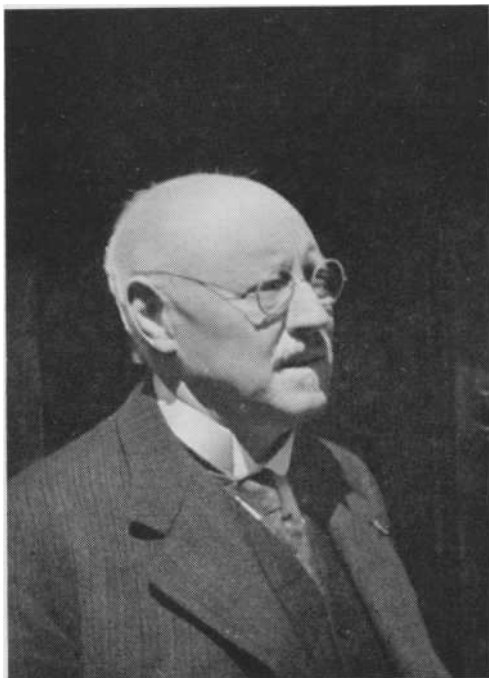
OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE
MYCOLOGISCHE VEREENIGING

IN MEMORIAM DR J. S. MEULENHOF
eereid van de Ned. Mycologische Vereeniging

Wederom is een van de oude garde uit ons midden verdwenen.

Meulenhoff heeft na een welbesteed leven, waarin hij nooit rust kende en waarin hij enorm veel werk verzette, eindelijk rust gevonden, de eeuwige rust.

Wat was hij een vriend van de natuur! Zijn vak bracht hem als van zelf tot de bestudeering van het floristische deel daarvan en als stadgenooten, als collegae en als natuurvrienden troffen wij elkaar en leerden elkaar kennen op excursies in het rijke gebied om Zwolle.



Toen ik na de oprichting van de Ned. Myc. Vereeniging door toedoen van E. Heimans lid was geworden, spoorde Meulenhoff mij aan om de eerste tentoonstelling en excursie in Haarlem te bezoeken en hem daarover te berichten. Op mijn advies trad hij daarna ook als lid toe. Op vroegere excursies hadden wij geprobeerd met Michaël en Destree op de moeilijke paden der mycologie wegwijs te worden, wat echter op een jammerlijk fiasco uitliep. Thans zou het anders worden. Besprekingen met Catharina Cool om op de hoogte te komen van literatuur en vooral een bezoek aan Teyler's bibliotheek voor het naslaan van plaatwerken leerden ons, hoe wij de zaak moesten aanpakken. Nadat wij de noodige literatuur en plaatwerken hadden aangeschaft (vooral Meulenhoff was niet zuinig

in zijn aankopen) gingen wij in de eerste jaren de omgeving van Zwolle afstroopen, die zeer rijk bleek te zijn. Onze vondsten van nieuwe specimina voor de Nederlandsche Mycologische flora waren vele en stonden in de jaarverslagen steeds vermeld onder M. en M. te Zwolle.

Meulenhoff werd weldra bestuurslid en trad in onze vereeniging al meer en meer op den voorgrond als de persoon, die zich van het begin af op het standpunt had gesteld, dat de vereeniging zich op zuiver wetenschappelijke basis moest ontwikkelen, wilde zij iets blijven beteekenen en dat aan de mycophagie slechts een zeer bescheiden plaatsje moest worden ingeruimd. En hij heeft goed gezien en dadelijk andere leden gevonden, die mede alle krachten wilden inspannen om dit doel te bereiken.

Als bibliothecaris wist hij de sanctie van de vereeniging te krijgen om door een jaarlijksche bijdrage uit de kas een boekenfonds te stichten, waarmede hij den grondslag van onze rijke bibliotheek heeft gelegd.

Bij het conflict in het bestuur in 1919, dat praktisch op een misverstand berustte en waarbij hij zijn uiterste best heeft gedaan om dit onderling uit den weg te ruimen, was het vanzelfsprekend, dat — toen de vergadering er niet in slaagde om partijen tot elkaar te brengen en de voorzitter bedankte — Meulenhoff in diens plaats trad.

Toen kon hij zijn volle kracht ontplooiën; toen hebben onze leden hem eerst goed leeren kennen. Hij wist de ouderen steeds voor te gaan en de jongeren te bezielen. Voor allen stond zijn vermaarde bibliotheek open, een verzameling mycologische plaatwerken met litteratuur op mycologisch gebied, die naast Teyler in Nederland zijn weerga niet had.

De vergaderingen, die hij presideerde, stonden steeds op hoog peil en merkwaardig is het, dat van hem, die door groote kennis en talenten een geestelijk overwicht had, steeds kon getuigd worden, dat hij de souvereiniteit der vergadering hoog hield en iedereen ruimschoots in de gelegenheid stelde om zijn meening te uiten.

Meulenhoff heeft zich in de mycologische flora van Nederland ingewerkt, zooals geen van ons, waarbij zijn kritische geest hem bijzonder te stade kwam. Bij het organiseren van de tentoonstellingen was hij onvermoeid en door zijn initiatief stonden deze op hoog peil.

Wij maakten hem mee op onze excursies en dat deze niet alleen in den smaak vielen, maar ook uitnemend slaagden, was te danken aan zijn leiding en aan zijn groote kennis geput uit litteratuur en plaatwerken van zijn bibliotheek, welke als 't ware vastgelegd waren in zijn uitnemend geheugen. Wij allen zullen ons steeds den prettigen toon herinneren, die vooral door zijn toedoen heerschte op de avonden van tentoonstellingen en excursies, en den geest van saamhoorigheid, die hij zoo uitnemend wist aan te kweeken.

En het zal hem, die zooveel voor het wetenschappelijk peil van onze vereeniging heeft gedaan, voorzeker hard zijn geweest, dat zijn gezondheidstoestand hem verhinderde om deel te nemen aan de excursie met de buitenlandsche mycologen, die in het vorige jaar het internationale botanische congres in Nederland bezochten.

Naast onze herinnering aan zijn streven en werken zal Meulenhoff nog in onze vereeniging blijven voortleven, doordat hij bij den verkoop van zijn belangrijkste boeken en plaatwerken aan onze bibliotheek ook daaraan bij zijn leven het groote verzamelwerk van Prof. van Bambeke heeft geschonken.

En als straks onze bibliotheek over een boekenschat zal beschikken, die hoogst belangrijk is, dan zullen wij daarin een monument zien, dat Meulenhoff zich heeft opgericht in onze vereeniging en waarvoor de tegenwoordige leden en zij, die na ons komen, hem altijd dankbaar moeten zijn.

Zoo heeft hij onder ons gewerkt den ouderen tot een leidsman, den jongeren tot een voorbeeld.

Dat hij in vrede moge rusten.

Zwolle.

MEULEMEESTER.

DE STUDIE DER MYCOLOGIE IN DE TROPEN

Voordracht door Prof. Dr K. B. Boedijn op de algemeene ledenvergadering te Utrecht gehouden ¹⁾

In deze lezing doet Prof. Boedijn hoofdzakelijk uitkomen de verschilpunten, die er zijn tusschen de studie van de mycologie in de gematigde streken en die in de tropen. Men moet zich dan allereerst een juist begrip vormen van wat men onder mycologie verstaat. Dit omvat een zeer uitgebreid terrein, waarbij spreker het in hoofdzaak over de systematische studie van dat gebied zal hebben. Ten aanzien van de plaats, die de mycologie in de botanie, waarvan zij toch een belangrijk onderdeel is, inneemt, moet opgemerkt worden, dat daarover in de moderne leerboeken bedroevend weinig wordt medegedeeld. In geen enkel leerboek wordt de mycologie naar waarde geschat. In het handboek van *Wettstein* b.v. wordt zij al zeer stiefmoederlijk bedeed. Doch ook overal elders is dit het geval. Als eenige uitzondering zou genoemd kunnen worden het leerboek van *Strassburger*, doch ook zelfs daarin is de mycologische leerstof verre van uitgebreid behandeld. Een Mycologisch handboek bestaat dan ook niet. Dit is zeer zeker te betreuren, want er is op mycologisch gebied veel gepresteerd en het gebied is zeer groot.

De studie der Mycologie is in Europa ontstaan. Zij is dus een Europeesche wetenschap. Het geheele systeem der zwammen, d.w.z. van *alle* zwammen, berust op een Europeesche indeeling. En dit is te begrijpen, aangezien men eerst veel later ook tropisch materiaal in handen kreeg. Dit tropisch materiaal moest toen in het eenmaal bestaande, Europeesche, systeem worden ingewrongen. Dit was natuurlijk geheel verkeerd en de gevolgen daarvan bleven dan ook niet uit. Het eerst werden natuurlijk zeer speciale, opvallende vormen uit de tropen meegebracht en daarbij dan nog in de eerste plaats die soorten, welke gemakkelijk geconserveerd konden worden, dus *Polyporceën*. Als gevolg hiervan werd in Europa de foute meening gevestigd, dat in de tropen weinig en dan nog slechts houtige zwammen voorkomen. De werkelijkheid is echter anders. De tropen hebben een zeer rijke zwammenflora. Al de Europeesche genera zijn aanwezig en bovendien nog een aantal typische tropische genera.

Wel is de eerste indruk, dien men in Indië krijgt, een armoede aan zwammen, doch dit vindt zijn oorzaak in:

le geheel nieuwe, vreemde vormen in de plantenwereld, waardoor de aandacht van de zwammen wordt afgeleid;

2e het ontbreken van de periodiciteit in de tropen; er is geen echt „seizoen”, zooals in Europa, waar men in den herfst veel soorten en van elke soort veel individuen heeft. In de tropen vindt men de zwammen het geheele jaar door, in *verspreide* exemplaren. Het kan dus gebeuren, dat men op 1 dag maar 3 paddestoelen vindt (welke dan nog tot 3 verschillende soorten kunnen behooren) en men moet dus jarenlang in Indië zijn, eer men den zwammenrijkdom beseft. In Buitenzorg is een goede collectie aanwezig, die duidelijk laat zien, hoeveel soorten zwammen er in Indië zijn. En niet alleen Basidiomyceten, maar ook Phycomyceten.

a. *Phycomyceten*. Deze groep is vrij goed bekend en het beste bestudeerd.

b. *Ascomyceten*. Deze groep, de grootste van het geheele zwammenrijk, is ook de slechtst bekende. Geen enkel samenvattend werk over deze groep is verschenen. Herhaaldelijk vindt men dan ook soorten, die „nieuw”, d.w.z. nog niet beschreven zijn. Prof. Boedijn vertelt in dit verband van twee door hem gevonden soorten van *Discomyceten* (een aantal schijffjes op een gemeenschappelijken steel), die bij geen enkele bestaande familie zijn onder te brengen. Ook merkt spreker hier op, dat in Holland eveneens nog zeer veel nieuws uit deze groep te vinden is; de rangschikking der *Ascomyceten* laat volgens hem zeer veel te wenschen over.

¹⁾ Wij danken dit nauwkeurig verslag aan de stenografische vaardigheid en de goede zorgen van ons medelid Mej. Akke de Vries. de V.

c. *Fungi imperfecti* = *Deuteromyceten*. Prof. Boedijn geeft de voorkeur aan den naam *Deuteromyceten*, omdat aan de fungi, die in deze groep thuis behooren, op zichzelf niets „imperfects” is. Het imperfecte hiervan is alleen onze kennis van die groep! Zij omvat een groep van zeer kleine zwammetjes, welke groeien op allerlei rottend materiaal en welke ook dikwijls nevenvormen (conidiënvormen) van Ascomyceten blijken te zijn.

d. *Basidiomyceten*. Over deze groep wil spreker het voornamelijk hebben. Vooral hiervoor geldt, hetgeen reeds eerder is opgemerkt, dat de indeeling geheel en al naar Europeesch materiaal geschied is. Alle groote plaatwerken uit de oudheid zijn Europeesche werken, welke dan nog in hoofdzaak *Agaricaceëen* afbeelden.

De groep der *Uridineëen* (roest- en brandzwammen) is uitzonderlijk goed bewerkt. De oorzaak hiervan zal wel te vinden zijn in nuttigheidsoverwegingen. In tegenstelling met het grootste gedeelte der overige groepen zijn de vertegenwoordigers der Uridineëen op de meest minutieuse wijze bestudeerd en beschreven.

De indeeling der zwammen berust nog steeds op het systeem van Fries en, voorzover het de *Gasteromyceten* betreft, op dat van Persoon. De veranderingen, die de Fransche school in de systematiek gebracht heeft, vinden nog lang niet overal waardeering. Over het algemeen wordt nog aan de oude nomenclatuur vastgehouden. Ook in dit opzicht geven de verschillende werken ons weinig houvast. Als uitzondering noemt spreker het werk van Donk, dat uitblinkt door een goede systematische indeeling. (Daarentegen wordt ten sterkste afgeraden, het werk van Engler en Prantl aan te schaffen, aangezien de daarin door Killermann gegeven nomenclatuur al zeer slecht is.)

Er zijn geen determineerboeken voor de zwammen in de tropen. Wanneer men dus aldaar zwammen bestudeert, moet men de literatuur raadplegen, waarin de vroegere auteurs die zwammen beschreven hebben. In de eerste plaats zijn daar de beschrijvingen van *Berkeley* en *Broome*, die het oudste materiaal uit de tropische streken van het Britsche rijk hebben bewerkt. Beide waren amateurs; het ligt dus voor de hand, dat veel fouten werden gemaakt, waarbij men bovendien moet bedenken, dat zij het materiaal nooit ter plaatse konden bestudeeren en het nooit in verschen toestand zagen. Wanneer men er dan bovendien nog rekening mede houdt, dat er talrijke variëteiten van één soort kunnen zijn, is het volkomen begrijpelijk, dat b.v. een groot en een klein exemplaar van eenzelfde soort somtijds als twee afzonderlijke soorten werden beschreven.

De diagnoses werden door deze auteurs zeer kort gesteld; dikwijls waren zij niet meer dan 3 of 4 regels, waaruit de geheele beschrijving moet worden opgemaakt, welke dus uiteraard niet anders dan zeer onvolledig kan zijn.

De grootste moeilijkheid, waarvoor deze auteurs voorts stonden, was de plaatsing van de soorten in genera en de onderbrenging van deze in families. In dit verband moet men zich een juist begrip vormen van een genus, doch daarbij komt men tot de conclusie, dat een genus een begrip is, dat eigenlijk niet bestaat. Wanneer soorten in verschillende opzichten op elkaar lijken, dus min of meer „verwant” zijn, rangschikt men die bij elkaar en maakt daarvan een genus. Maar Berkeley en Broome kregen lang niet alle materiaal in handen en konden zich dus geen juiste voorstelling van een genus maken. Zij volstondden er dan ook mede, hun materiaal in het Fries'sche systeem in te voegen, maar dat ging nu juist heelemaal niet!

Immers hier komt men voor de opgave te staan: geef eens een definitie b.v. van het genus *Polyporus* of van het genus *Fomes*! Het eerste antwoord daarop is, dat een *Polyporus* een dunne houtige zwam is, gekenmerkt door één buisjeslaag, terwijl de *Fomes*-soorten dikke zwammen met verschillende buisjeslagen zijn. Doch deze definitie blijkt bij nadere beschouwing niet op te gaan, want men vindt bij de Polyporeëen verschillende soorten, die wij volgens de ge-

noemde definitie bij de Fomes-groep zouden moeten indeelen en omgekeerd. Dan b.v. de geslachten *Daedalea* en *Lenzites*. In Europa bestaan tusschen deze beide geslachten meestal duidelijke verschillen, doch dit is in de tropen niet het geval. *Daedalea quercina* en *Lenzites betulina* b.v., die men hier zonder moeite uit elkaar houdt, zijn in de tropen niet te onderscheiden. Het geslacht *Daedalea* kan dan ook voor de tropen gevoegelijk worden geschrapt, echter onder voorwaarde, dat het geslacht *Lenzites* dan anders moet worden gekarakteriseerd.

Nog een ander voorbeeld noemt Prof. Boedijn, nl. een onder den naam van *Daedalea flavida* bekende zwam, welke in het geheel geen *Daedalea* is. De zwam heeft de habitus van een groote *Lenzites*, doch de onderkant van den hoed vormt de moeilijkheden; deze kan er uitzien als een *Lenzites* of als een *Daedalea*, doch kan ook een dergelijke structuur hebben, dat de zwam beschreven wordt onder den naam *Polyporus Lenzites!* Evenzoo is het niet mogelijk, de geslachten *Trametes* en *Polystictus* juist te karakteriseeren. Wat dit laatste geslacht betreft, vormt *Polystictus versicolor* een uitzondering; deze is toevallig heel duidelijk gekarakteriseerd, doch met de tropische vormen is dit niet het geval.

Voorts stuit men bij de determinatie nog op een andere moeilijkheid, de zgn. *Fantoomgenera*, geslachten dus, die in het geheel niet bestaan. Het ontstaan hiervan kan op verschillende wijzen plaats vinden. Meestal is het een gevolg van slechte waarneming door den auteur. Als typisch voorbeeld hiervan noemt de spreker *Mycodendron*, beschreven door *Masse*, welke een Polyporee zou moeten zijn, bestaande uit een hoofdstam met daaromheen gerangschikt vruchtlichamen van een tremelleuze substantie, die hoe langer hoe kleiner worden (welk geslacht door van Overeem is aangehaald om de verwantschap der soorten te bewijzen). Prof. Boedijn acht het niet onwaarschijnlijk, dat deze beschrijving eenvoudig verzonnen is, terwijl zelfs rekening gehouden moet worden met de mogelijkheid, dat hier sprake is van een aantal paddestoelen, welke aan een stokje geprikt zijn, op de wijze, zooals zij door de inlanders gewoonlijk worden verzameld! Dit geeft dus wel een goed beeld van de hopelooze wanorde, die in de beschrijvingen van het tropische materiaal heerscht. Zoo ook het feit, dat excrementen van een rups als een zwammensoort beschreven zijn!

Verder kan de auteur verkeerd hebben waargenomen. In een geval als het volgende is zulks zeer goed te begrijpen. Bij een Ascomyceet met gesloten vruchtlichamen (*Nectria*) dringt een parasiet in, welke de asci der *Nectria* vernietigt en zelf in het inwendige der zwam asci vormt. Men heeft dan dus met twee zwammen te doen. In de literatuur vindt men deze evenwel als één nieuwe soort beschreven. Door latere waarneming, waarbij men beide vormen, wel en niet aangetast, naast elkander vond, is de juiste toestand aan het licht gekomen.

Heeft men materiaal in de tropen verzameld, dan moet men dus opnieuw diagnosen opstellen. Een eerste vereischte hiervan is, dat deze zeer nauwkeurig zijn. Voor Europa brengt het bepalen van een zwam meestal niet al te groote moeilijkheden mede. Wij hebben onze boeken en kunnen gaan determineeren. Hierin ligt echter ook het groote gevaar van het oppervlakkige werken. Men volstaat meestal met bestudeering van den uiterlijken habitus, kleur en vorm van sporen en hyphen. Voor de tropen is dit evenwel niet voldoende. Al het gevonden materiaal moet men zélf beschrijven, hoe nauwkeuriger hoe beter. Hierdoor leert men de soorten veel beter kennen. Men moet elke soort zelf teekenen, haar kenmerken onder woorden brengen; men moet *nauwkeurig*, onder het microscoop, alle bijzonderheden waarnemen.

Voor Europa geldt meestal in de eerste plaats: hoe heet de zwam? Voor Indië luidt de vraag: hoe ziet de zwam er uit? Vaak kunnen wij in het geheel niet tot naamgeving overgaan; dit komt eerst later. Volgens spreker is dit ook niet het belangrijkste; hoofdzaak is, naar zijn gevoelen, dat men de zwam zelf in al haar verschijnningen en vormen kent. Daartoe is het noodig:

1e het materiaal te verzamelen;

2e uitvoerige veldnotities te maken aangaande standplaats, substraat, grondsoort, aantal, kleur (en eventueel reuk), enz., enz.;

3e deze notities thuis uit te werken en aan te vullen met zoo uitvoerig mogelijke microscopische kenmerken (maten van sporen, basidiën, cystiden, bouw van plaatjes, steel, hoedvleesch, enz.);

4e het materiaal vast te leggen, hetzij droog, hetzij in alcohol (waaraan Prof. Boedijn de voorkeur geeft boven formol).

Wanneer men op een dergelijke nauwgezette wijze de zwammen bestudeert, neemt men dikwijls heel andere dingen waar, dan men in de oudere beschrijvingen aantreft. Als voorbeeld hiervan vertelt Prof. Boedijn van een *Dendrosphaera* (een Ascomycet met verschillende vruchtlichamen op een vertakten steel), waarvan *Patouillard* de sporen beschrijft als „rond en wrattig”. Spreker heeft evenwel gevonden, dat de hyphen tegen den tijd, dat de asci versmelten, om de sporen heen een dikke laag vormen, dat de wanden van deze hyphen dikker worden en dat daardoor inderdaad de sporen een ruw aanzien krijgen. Als tweede voorbeeld wordt een *Cookeina* (een Pezizacee) vermeld, met een komvormig, gesteeld vruchtlichaam, waarbij spreker heeft waargenomen, dat óf de asci geen sporen bezitten óf dat zij alle van sporen zijn voorzien. Hier rijpen dus alle sporen tegelijk. Dit alles kan men alleen bij nauwkeurige studie waarnemen. Van al dergelijke bijzonderheden is nog veel te weinig bekend. Over het algemeen wordt te oppervlakkig gewerkt.

Aangaande de kleurbeschrijving merkt spreker op, dat ook deze vele moeilijkheden met zich medebrengt. Een goede kleurenschaal, speciaal voor zwammen, bestaat feitelijk niet. Spreker maakt thans gebruik van de Amerikaansche kleurencode van *Ridgway*, welke vrij uitgebreid is, doch daar deze voor ornithologische doeleinden is vervaardigd, schiet hij b.v. in de bruine kleuren tekort. In deze code heeft elke kleur een naam, hetgeen het citeren vergemakkelijkt. Jammer genoeg is deze code niet meer in den handel. Er zou dus een geheel nieuwe gemaakt moeten worden, en dan één, die algemeen gebruikt wordt, maar daarvoor zou internationale samenwerking noodig zijn.

Is het materiaal op de bovenstaande wijze beschreven, dan kan men tot naamgeving overgaan. Aangaande het tropische materiaal laat de literatuur ons echter vaak in den steek. Het eenige, wat men dan doen kan, is het materiaal bewaren, tot men in Europa komt. In allerlei oude herbaria, etc. moet dan worden nagesnuffeld, of de onderhavige genera reeds aanwezig zijn, en onder welken naam zij daarin zijn gedeponceerd. Met dit werk (door Prof. Boedijn „detective”-werk genoemd) is spreker thans bezig. Daarbij blijkt het hem, dat reeds zeer veel materiaal beschreven is en dat daarvoor al oude namen bestaan. Hij raadt dan ook aan, niet te spoedig tot het geven van nieuwe namen over te gaan. Er zijn al namen genoeg, wanneer men bedenkt, dat het werk van Saccardo 25 deelen vol namen omvat! (Weliswaar staan hierin ook fantoom-soorten: Saccardo toch nam de beschrijvingen van alle auteurs over ofwel combineerde een aantal beschrijvingen van een bepaalde soort (welke meer dan eens twee geheel verschillende soorten bleken te zijn!), waardoor eigenaardige resultaten ontstonden).

Aan het slot van zijn lezing wijst Prof. Boedijn er met klem op, dat, wil de studie der Mycologie voortgang hebben, er meer mycologen moeten komen, die serieus en kritisch werken. Hiervoor is het niet noodig, dat men vakman is; ook amateurs kunnen veel en goed werk verrichten. Men bedenke slechts, dat Berkeley en Broome — en niet te vergeten Bresadola! — ook amateurs waren. Het is echter niet voldoende, dat men graag paddestoelen zoekt; men moet zich met vollen ernst aan het vak wijden. De opleiding hiervoor kan men zichzelf geven, indien men maar over een goed microscoop en een uitgebreide bibliotheek (zooals b.v. die van de Mycologische vereeniging) beschikt. Maar de leus van een goed mycoloog moet zijn: *nauwkeurig en kritisch waarnemen*.

Het prachtige verschijnsel van den sporenval, dat eenigszins te vergelijken is met de bekende spreuwenwolven, kan goed worden waargenomen en bestudeerd in een sporenkijker, die geconstrueerd is als hieronder is aangegeven.

Toelichting. De gegeven afmetingen, excentriciteit enz. zijn door mij proefondervindelijk bepaald en moeten met het oog op de weerkaatsing enz. streng worden gehandhaafd. Alleen kan de opening 2 desgewenscht ellipsvormig iets worden verbreed overeenkomstig de opening van den achtergrond. De lichtkegel te richten tot het maximum bestralingseffect verkregen is. De binnenzijden dofzwart te verven, het deksel goed sluitend te maken.

Literatuur:

A. H. REGINALD BULLER: Researches on Fungi. Vol. I, 1909, Chapter VII, The demonstration of the fall of spores by means of a beam of light.

R. FALCK: „Die Sporenverbreitung bei den Basidiomyceten.” Beiträge zur Biologie der Pflanzen, Bd IX, 1904.

G. C. A. FABIUS, Millioenen-studiën in „Natura” Paddenstoelennummer, 1929, no 10, blz. 191-196.

Alkmaar.

SCHWEERS.

KORTE AANTEEKENINGEN OVER PADDESTOELEN

Gaarne zal ik geregeld in Fungus korte mededeelingen over paddestoelen doen verschijnen. Het is niet mijn bedoeling, in het algemeen uitvoerige beschrijvingen te geven van geheel vaststaande soorten; veeleer zal ik trachten door korte aanduidingen de essentiele kenmerken te belichten.

Hierbij te breken met een traditie, die opbouwde op een obsoleet geworden Naamlijst, lijkt mij de aangewezen weg.

I

1. *Russula cyanoxantha* (Secr.) Fr. en *grisea* (Secr.) Fr. *sensu Gillet*. Iedereen kent *Russ. cyanoxantha*, méént althans deze soort te kennen, want *grisea* is een gevaarlijke dubbelganger, die ook buiten Walcheren in ons land wel algemeen zal blijken voor te komen. De scherpste, dus voor ons de belangrijkste verschillen zijn:

I. De hoedhuid van *cyanox.* is fijn, min of meer netvormig gerimpeld, bij *grisea* is het oppervlak effen.

II. De sporenkleur in massa is bij *cyanox.* zuiver wit (Crawshay A.), bij *grisea* crème tot strookleurig crème (Crawshay B tot C).

III. Het vleesch van *cyanox.* blijft met $FeSO_4$ wit, wordt althans nimmer zalm- of vleeschkleurig rose, zooals bij *grisea*.

Vele kleine verschillen zijn nog aanwezig; zoo zijn de kleuren van de hoed bij *grisea* minder intens, is het vleesch onder de hoedhuid fraai violet van kleuren — wat systematisch van groote betekenis geacht kan worden — de hoedrand is veel stomper dan bij *cyanox.* Ten slotte zijn er geringe verschillen in de ornamentatie der sporen, en bezitten de eidelingsche hyphen van hoedhuid en steel bij *grisea* meer het karakter van cystiden.

Het geboorteregister van *grisea* is vrij gecompliceerd. De eerste geldige naam, die met groote waarschijnlijkheid op onze soort betrekking heeft, danken wij aan Secrétan (Myc. Suisse, no 493, var. a). Helaas noemt hij zijn *Agaric gris jaune et pourpre*, al zeer weinig typeerend: *Agaricus griseus*. Fries neemt de naam over, doch kent de soort niet; zonder twijfel heeft hij *grisea* en *cyanox.* in natura niet van elkaar gescheiden. Eerst Gillet past weer de naam *grisea* op onze soort toe. Ook Quélet kent *grisea*, noemt ze echter *palumbina*, en zegt: *grisea*, *caerulea* et *olivascens* Pers. sont ses variétés (Les Champ. du Jura et des Vosges, 11e suppl.). Bij de beoordeeling van een dergelijke — in onze oogen wonderlijke — conclusie, moeten we niet vergeten, dat ze ge-

maakt werd in 1882. Immers, pas in de laatste jaren zijn de meeste *Russula*'s scherp omschreven geworden, en het is in 't geheel niet zeker, dat de auteur, aan wien we thans een soortnaam ontleenen, inderdaad dezelfde soort in handen heeft gehad. In de meeste gevallen hebben de tegenwoordige mycologen een compromis gesloten tusschen de oude naam, berustend op geheel onvoldoende beschrijving, en de moderne opvatting, zich baseerend op meer exacte methoden van onderzoek.

Bresadola (Ic. Myc. t. 452, wat flauw van kleur), Singer (1932) en Schaeffer (1933) aanvaarden de opvatting van Gillet. Een weinig bekend, maar prachtig konterfeitsel bevindt zich in de jaargang 1931 van het Tsjechisch tijdschrift *Mykologia*. Ricken beschrijft een geheel andere soort („Lamellen... buttergelb”, ook zijn de sporen niet „derbstachelig”). Vermoedelijk is Ricken door de opmerking van Quélet op een dwaalspoor gekomen. De beschrijving bij Rea is meer gelijkend, doch ook niet geheel juist.

Wie nauwkeurig zijn „cyanoxantha” vondsten nagaat, en de genoemde verschilpunten tusschen de beide soorten in acht neemt, zal zonder twijfel ook grisea ontdekken.

2. *Rhodopaxillus truncatus* (Fr.) F. Maire.

Op de algemeene excursie in 1935 te Gorssel gehouden, werd gevonden een *Tricholoma*, die velen zich nog zullen herinneren, daar ze een frappante gelijkenis vertoonde met *acerbum*. Bij het doorgesneden exemplaar, dat ik deze winter ter onderzoek ontving, vielen onmiddellijk op, de vrij sterk aflopende lamellen, benevens de lamellenkleur, die een vleugje van de moeilijk definieerbare tint vertoonde, welke de Franschen „incarnat” noemen.

Snel stelt het microscopisch onderzoek ons in staat de sluijer op te lichten, die over de soort hangt. De sporengroote bedraagt omstreeks 6 bij 4,5 μ . Wat echter veel belangrijker is: de sporen zijn fijnwrigtig. Zonder twijfel hebben we te doen met een *Leucopaxillus* of *Rhodopaxillus*. Het besluit is gemakkelijk te nemen, daar de negatieve kleurbaarheid der sporen met jodium bewijst, dat het een *Rhodopaxillus* is, die voor ons ligt. Bij nauwkeurig onderzoek met de olie-immersie, valt verder nog op, dat de sporen vaak min of meer hoekig zijn. Naar mijn weten bezit slechts één *Rhodopaxillus* deze zwak hoekige sporen, en wel: *truncatus*.

Terugkeerend tot de zwam zelve, en zoekend naar afbeeldingen, zien we bij Konrad et Maublanc (Ic. Sel. Fung., pl. 274) een beeltenis voor ons, die in niets afwijkt van de te Gorssel gevonden exemplaren. Ook in *Tricholoma geminum* bij Lange (Fl. Ag. Dan., tab. 25, fig. a) herkennen we dadelijk onze soort. De afbeelding der sporen is hier echter geheel onvoldoende. Lange verkiest de soortnaam *geminum* boven *truncatum*, omdat de beschrijving van *truncatum* niet in allen deele klopt met de betreffende soort. Helaas is de gelijkenis met de beschrijving van *geminum* ook niet volkomen (zie Fries: Hym. Eur., pag. 61), zoodat ik dan toch liever *truncatum* verkiest, welke naam bovendien door Maire op ondubbelzinnige wijze is vastgelegd.

3. *Collybia collina* (Fr.) Quélet.

Het bestaan van een soort te kennen, beteekent vaak haar te vinden. Konrad en Maublanc geven van bovengenoemde soort een goede afbeelding (Ic. Sel. Fung., Pl. 201, II), en vermelden in de tekst de groote gelijkenis met *Marasmius oreades*. Om *collina* te vinden is het dus zaak op *oreades* te letten. Gewaarschuwd door K. en M., ontdekte ik haar het eerst op de najaarsexcursie te Gorssel. Ze ziet er uit als een kleine, slanke *oreades*, de lamellen zijn echter iets meer gedrongen en lichter van kleur, het hoedvleesch dun en putrescent, en de hoedrand in vochtige toestand doorschijnend gestreept (helaas beelden K. en M. slechts droge exemplaren af). De steel is *hol* en elastisch en krult in reepen getrokken op, als de steel van een paardebloem.

Wie zoekt zal vinden. Un homme averti en vaut deux.

4. *Russula ochroleuca* Fr. en *fellea* Fr.

Deze twee gewone soorten worden vaak verward, zoodat het misschien zin heeft in een korte tabel enkele eenvoudige veldkenmerken naast elkaar te stellen.

	R. ochr.	R. fellea.
Hoedkleur (1)	helder geel	flets (strookleurig) geel
Hoedrand 1 (2).....	glad	geribbeld
Vleesch (3)	al of niet scherp	zeer scherp
Steelekleur! (4)	wordt lichtgrijs	geelachtig tot geelvlekkig

Bij de beoordeeling dezer kenmerken is van belang op te merken:

- (1) dat bij oude doorgeregende exemplaren de hoedkleur verbleekt,
- (2) dat de hoedrand ten slotte bij oude exemplaren van haast alle *Russula*-soorten min of meer een gestreept uiterlijk krijgt,
- (3) dat ook de scherpte, zelfs bij *fellea* uit kan regenen.
- (4) dat daarentegen de typische steelkleur juist bij oude exemplaren het best voor den dag komt.

Over een andere *Russula*, die gemakkelijk met *ochroleuca* is te verwarren, nl. *claroflava* Grove (= *flava* Romell) gaarne een volgend maal.

5. *Pleurotus cornucopioides* (Pers.) Fr.

Op een oude loofhoutstomp (iep ?), nabij het kasteel Westhoven, vond ik verleden jaar een prachtige toef van deze *Pleurotus*. Misschien is het dezelfde stomp, die reeds voor vele jaren met deze soort pronkte, want in de Mededeelingen onzer vereeniging van 1920 is een vondst vermeld van *Pl. corn. var. sapidus*, gedaan bij Domburg, Westhoven. Dat *sapidus* kan gerust geschrapt worden, daar *Bresadola* voldoende zeker heeft aangetoond, dat *cornucopioides* en *sapidus* synoniemen zijn.

Ondanks de groote variabiliteit is *corn.* toch gemakkelijk te herkennen. De min of meer trechtervormige hoed, gedragen door een voor een *Pl.* meestal weinig excentrische, opstijgende steel, de lang witblijvende, dan licht vuilroseachtig wordende lamellen, die haast tot de basis van de steel afloopen en daar sterk anastomoseeren, de reuk, die aan *Lentinus cochleatus* doet denken, het zijn alle kenmerken, die in eenzelfde richting wijzen.

De hoedkleur was bijna melkwit (zie Bres.: *Ic. Myc.* t. 288 en Maublanc: *Champ. Fr.*, pl. 94), en blééf wit, in vocht en bij droogte, in jonge en in oude toestand.

Weer vond ik dezer dagen dezelfde soort terug, op een buitenplaats vlak bij Middelburg, groeiend op een stomp, die ik niet nader durf te definieeren, daar op dit terrein van oudsher allerlei exotische struiken en boomen worden gekweekt. Maar wat een verschil met de eerste vondst! Van bovenaf gezien bestond door de hoedkleur thans een groote gelijkenis met *Clitocybe infundibuliformis*.

De hoedkleur was leerkleurig en blééf leerkleurig, ondanks verandering van vochtigheidstoestand, ondanks verandering in leeftijd.

Verband tusschen substraat en hoedkleur lijkt me niet onwaarschijnlijk. Hiertegen pleit althans niet de merkwaardige tegenspraak tusschen de verschillende schrijvers, omtrent invloed van vochtigheidstoestand en leeftijd op de hoedkleur der *carpophoren* (halve waarnemingen?).

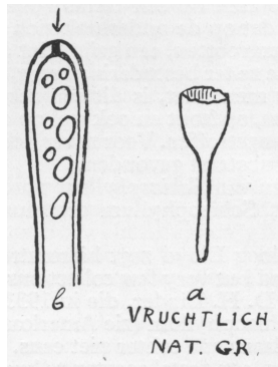
En ten slotte: mogen we hier (en bij verwante soorten) eigenlijk wel van steel spreken? Zou het gedeelte van de *carpophore*, dat de voortzetting der lamellen als anastomoseerende richels bevat, niet het uitgetrokken onder-eind van de hoed representeeren? En zou de vaak aanwezige myceliumknol, plus de al of niet aanwezige verbindingsgedeelten met deze uitgetrokken hoed-ondereinden, niet homoloog zijn met de geheel of ten deele saamgegroeide en aaneengebakken stelen (in de zin, die we gewoonlijk toekennen aan het woord steel bij de *Agaricaceën*) ? Ook de bouw dier myceliumknol wijst in die richting.

Middelburg.

HUIJSMAN.

SCLEROTINIA OXYCOCCI WOR.

Eenige tijd geleden ontving ik van den heer V. Westhoff een hoopje Sphagnum met eenige gesteelde, kelkvormige Discomyceetjes, verzameld in het Kootwijker veen op 3 Mei.



De steeltjes bleken hun oorsprong te vinden in de bessen van de veenbes (*Vaccinium oxycoccus*). Deze bessen, die nog met hun steel aan de plant vastzaten, zagen er op 't eerste gezicht nog vrij gaaf uit. Er was evenwel niets van over dan een dun vliesje, dat zijn oorspronkelijke vorm had behouden, doordat het een geraamte bevatte in de vorm van een kronkelig, zwart sclerotium. Uit dit sclerotium kwam de steel van het schimmeltje voor den dag. Het substraat, alsmede het feit, dat van de 8 sporen, die iedere ascus bevatte, er 4 kleiner waren dan de rest, maakte de determinatie gemakkelijk. Het was *Sclerotinia oxycocci* Woronin.

Zoover ik heb kunnen nagaan, is deze vondst voor Nederland nieuw, wat, gezien de relatieve zeldzaamheid van de Veenbes en het fructificeeren in het vroege voorjaar, niet onwaarschijnlijk klinkt. Het zou intusschen aardig zijn, indien meer vindplaatsen werden ontdekt, vooral ook om het imperfecte stadium op jonge spruiten van de Veenbes te vinden. De in het vroege voorjaar optredende apothecia produceeren nl. sporen, die de jonge spruit infecteeren en hier conidia vormen. Deze conidia, die een sterke amandellucht verspreiden, worden door insecten en wind op de stempels der *Vaccinium*-bloemen gebracht, waarna zich in het vruchtbeginsel weer een nieuw sclerotium kan vormen, dat het volgende voorjaar weer apothecia levert.

Diagnose: Apothecium kaal, buiten donkerbruin, hymenium lichter. Steel boven bruin, naar beneden zwart en ruw, papilleus, eindigend in een sclerotium in bessen van *Vaccinium oxycoccus*, ± 2 cm hoog.

Asci in J. aan de top een blauw puntje vertoonend (\downarrow fig. b), 8-sporig.

Vier groote, eirond-elliptische, gladwandige, hyaliene sporen ($11-13/7.5-9 \mu$) en vier kleinere, die sterk in vorm en grootte wisselen.

Paraphysen gesepteerd, onvertakt, aan de top nauwelijks opgezwollen, diam. $3-4 \mu$.
Utrecht. NANNENGA.

SCHIZOPHYLLUM COMMUNE OP WALVIS-BEENDEREN

In het Bulletin van de Botanische Tuin te Napels deelt Dr Rosa Parigi het volgende mede: In Nov. 1928 werd niet ver van Napels een walvis (*Balaenoptera physalus* L.) van ruim 19 m op het strand geworpen. Het lichaam, dat reeds in staat van ontbinding verkeerde, werd van de weke delen ontdaan, gereinigd en vervolgens buiten op een terras opgesteld om te drogen. Na enige tijd bemerkte men, dat op de onderkaak zich witte vlekken vormden, die zich langzamerhand vergrootten, een grijze tint aannamen en uitgroeiden tot zwammetjes. Parigi, die ze ter bestudering kreeg, constateerde, dat het een *Schizophyllum* was. Zoals men weet, is dit een zeer cosmopolietisch genus, dat op allerlei boomsoorten, op hout en ook wel op andere plantendelen (o.a. ook op suikerriet) wordt aangetroffen. Voor zover bekend, was de zwam echter nog nooit op een dierlijk substraat gevonden.

De verschillende vormen van *Schizophyllum* worden veelal beschouwd als variëteiten van één soort, *Schizophyllum commune*, het ook bij ons niet zeldzame „waaierje”.

De Amerikaanse mycoloog Lloyd zegt hieromtrent: „I think there is in reality only one species and but very few collections are entitled to a separate name even as a variety.” D. H. Linder, die in 1933 een studie gepubliceerd heeft over het geslacht *Schizophyllum* (zie *American Journal of Botany*, Vol. 20, blz. 552-564), is het daarmee echter niet eens. Hij meent, op grond van microscopische kenmerken, een zestal soorten te kunnen onderscheiden. Hoe dit zij, Dr Parigi kon bij deze walviskaak-*Schizophyllum* geen verschillen van enige betekenis constateren met exemplaren van normale vindplaats, die het opstellen van een nieuwe soort zouden rechtvaardigen. Zij beschrijft de zwam daarom als *Schizophyllum commune* Fr. var. *Longii* (Longo is de naam van den directeur van de Botanische Tuin te Napels). De schrijfster is van mening, dat de rijkdom aan fosforus en calcium wellicht deze beenderen tot een geschikt substraat voor de zwam maakten. Het is echter toch wel heel merkwaardig, dat het mycelium zich blijkbaar in deze vreemde materie zó thuis gevoelde, dat het tot de vorming van talrijke, normale vruchtlichamen kon komen. De schrijfster schijnt geen onderzoek te hebben ingesteld naar de uitbreiding en de aard van de aantasting in het beenweefsel.

Wageningen.

VAN DER LEK.

EEN AARDIGE VONDST

Begin Juni was ik te Heeze (bij Eindhoven) en zocht natuurlijk dadelijk naar fungi. De eerste dagen was de oogst schraal of beter gezegd, in 't geheel niets, maar na een flinke donderbui met stortregen, kwamen ze „als paddestoelen uit de grond”, en waren er verschillende aardige dingen te vinden, o.a. *Volvaria speciosa*, verder *Boleten*, *Amanita*'s en lekkere *Cantharellen*. Onder eiken stond de bekende *Collybia dryophila* in groten getale en naast een troepje van bovengenoemde soort, een tiental, die bruiner van kleur en groter van hoed waren. Bij nadere beschouwing bleek dit wel een aardige vondst te zijn, nl. *Collybia funicularis*, een variëteit van *C. dryophila*. De hoed is forser en roodbruin met een papil in 't midden, maar de lamellen zijn niet wit, doch prachtig zwavelgeel, ook is de steel zwaarder dan die van *C. dryophila*, van boven geelachtig en naar onder in roodbruin overgaand. Ik had dit ding nog niet gevonden en hoorde op de vergadering in Utrecht, dat het niet zoveel voorkomt, zodat het me belangrijk genoeg voorkwam, dit even in *Fungus* te vermelden. Temeer, waar het plan bestaat 26 en 27 Sept. a.s. een excursie te Heeze te houden. Indien het weer medewerkt, geloof ik wel, dat we daar aardige vondsten zullen doen.

Den Haag.

SUZE DE LINT.

NA DE GORSSELSCHIE EXCURSIE (4-5 OCT. 1935)

Eenige dagen na de Gorsselsche excursie vond ik aan de Rijkstraatweg Deventer-Almelo, nabij „de Bannink“, een negental exemplaren van *Boletus castaneus* (Bull.), een niet (en zeker niet voor het Oosten van ons land) algemeene soort.

Het grootste exemplaar had een hoëddiameter van 36 mm en een hoogte van 32 mm, dus vrij wat kleiner dan normaal wordt waargenomen. De soort is zeer breekbaar, wat ik ondervond bij het plukken. Het was een heele toer om de holle steel ongeschonden te houden. Ze stonden op de berm van de weg, aan de rand van de sloot, die ter plaatse was gedicht met blad van eiken en beuken en met stroo, en dicht bij de plaats, waar de heer de Veye tijdens de excursie een prachtig exemplaar van *Boletus rhodoxanthus* vond (zie „Fungus“, Dec. 1935).

De middag van dezelfde dag maakten Ir Schweers en ik nog een tocht langs de brandplekken in het Eperbosch en deden daar nog verschillende heel aardige vondsten (door Schw. in „Fungus“, April 1936 vermeld), waaruit mede blijkt, dat het niet mogelijk is, zelfs niet met zoo'n groot aantal deelnemers als aan de laatste groote excursie, alles te verzamelen wat een terrein oplevert.

Nog weer een dag later vond ik op een van de brandplekken een groene *Tremella*, waarvan ik de naam nog niet weet, maar waarover ik t.z.t. nog nadere bijzonderheden zal opgeven.

SMITS.

VROEGE VONDSTEN IN 1935 EN 1936

Dit jaar kwamen de paddestoelen iets later te voorschijn dan in 1935. Slechts van enkele soorten heb ik het tijdstip van verschijnen kunnen noteeren. Hieronder laat ik een staatje volgen.

Lepiota procera werd dit jaar vroeger waargenomen dan in 1935. *Lycoperdon saccatum* heb ik tot heden (28-6-36) nog niet gevonden.

<i>Pluteus cervinus</i>	25-4-'35	weide Gorssel	2-5-'36 gazon Diepenveen
<i>Panaeolus papilionaceus</i>	26-4-'35	weide Gorssel	4-5-'36 weide Gorssel
<i>Amanita rubescens</i>	30-4-'35	dennenbosch Gorssel	2-5-'36 dennenbosch Gorssel
<i>Cantharellus cibarius</i>	22-5-'35	onder eikenhakhout Gorssel	9-6-'36 dennenbosch Gorssel
<i>Boletus subtomentosus</i>	12-5-'35	zandweg Gorssel	2-6-'36 zandweg Gorssel
<i>Lycoperdon furfuraceum</i>	3-5-'35	weide Gorssel	22-5-'36 gazon Gorssel
<i>Lepiota procera</i>	30-6-'35	weide Gorssel	18-6-'36 gazon Gorssel
<i>Lycoperdon saccatum</i>	30-6-'35	weide Gorssel	

Dev enter.

NIEUWE VOEDSTERZWAM VOOR *BADHAMIA UTRICULARIS* (BERK.)

Op den 10den Sept. 1935 vond ik in het cycloonbosch te Ruurlo in een hollen beukenstomp, die in sterke rotting verkeerde, de ongewone *Podoporia sanguinolenta* (*A. et S. ex Fr.*), kenbaar aan het snel rood worden bij aanraking, welke roode kleur later overgaat in roodbruin en bruinzwart.

Hierop trof ik aan het goudgele plasmodium van *Badhamia utricularis* (Berk.).

P. sanguinolenta is als substraat voor deze slijmzwam allicht nog niet geregistreerd.

SCHWEERS.

DE „REVUE DE MYCOLOGIE”

(Vervolg)

Ter completering van mijn referaat in het vorige Fungus-nummer, betreffende de „Revue de Mycologie”, moge hier nog even de verkorte inhoud van het supplement uit de le aflevering volgen.

a. „*Chronique anecdotique*”, enkele mycologische anecdotes uit de oude doos en een paar mycologisch gestemde ontboezemingen van Franse dichters, opgedist door C. Fauwel.

b. „*Les champignons comestibles de Russie*”, een aardige bijdrage van de Russische mycoloog Olsoufieff, over het gebruik van paddestoelen voor de consumptie in zijn land, waar deze in sommige streken de basis voor de voeding der arme bevolking vormen. De bewoners van het platteland, speciaal de boeren, profiteren bovendien van de rijkdom der Russische wouden aan eetbare zwammen, om deze te verzamelen en te verhandelen. Ze kennen over het algemeen de eetbare en giftige soorten nauwkeurig uit elkaar, zodat, vooral in het bosrijke Noorden, vrijwel geen vergiftigingsgevallen voorkomen. De eetbare soorten komen, afgezien van enkele plaatselijke rariteiten, ongeveer met die in Frankrijk overeen, maar de Russische smaak wijkt in vele opzichten volgens schrijver af van die in West-Europa. Zo zijn b.v. de honigzwam en verschillende melkzwammen, die hier over 't algemeen weinig geliefd zijn, in 't Oosten zeer gezocht en vormen een waardevol handelsobject. Van groot belang in dit opzicht zijn de boleten, die daar rijkelijk voorkomen, hoofdzakelijk het eekhoortjesbrood (*Bol. edulis* en de variëteiten *aereus* Fr. ex Bull. en *pinicola* Vitt.). De Russische naam is „biélyi grib”, d.w.z. de „witte champignon”, naar de kleur bij droging, in tegenstelling met andere soorten, die zwart worden. Er is zeer veel vraag naar deze zwam, die in gedroogde toestand aan touwtjes wordt geregen. De vooroorlogse prijs liep tot 6 gouden francs per kilo, de jaarlijkse productie tot ± 1500 ton. I

De uitgestrekte coniferenwouden in het Noorden, grotendeels eigendom van de Staat, gaven een behoorlijk middel van bestaan aan de bevolking, dank zij hun rijkdom aan *Lactarius deliciosus*, die er bij massa's verzameld — verpacht door de Staat — en dan thuis ingezouten werd, een zeer geliefde en veel gevraagde lekkernij. Dat inzouten geschiedt in grote, houten kuipen, waarin men de zwammen laagsgewijs opstapelt en ze goed met zout laat doortrekken; door middel van een plank of zware steen worden de paddestoelen tenslotte in de gevormde pekels ondergedompeld. In kelders bewaard, rijpt het product in 3 à 4 maanden; de hoeden zijn dan fraai donkerrood, terwijl de geur en de typische smaak geheel behouden zijn gebleven. Gehele dorpen houden zich in September-October met deze inmaak bezig; enkele families leveren zelfs een extra-fijn artikel aan de opkopers: gezouten melkzwammen met fijngehakte groenten (eikebladen, zwarte bessen, Oosterse venkel, mierikwortel, knoflook, enz.) in grote glazen potten, zeer gezocht door de eerste klas zaken en restaurants in de grote steden. Ook gemarineerd vond deze melkzwam wel aftrek.

Een andere veel gevraagde melkzwam is de gepeperde (*Lact. piperatus*), bij massa's groeiende in de uitgestrekte loofbossen in het centrale Noorden, vooral onder hazelaars. Ze wordt op dezelfde wijze geconserveerd. Het product is wel is waar erg slijmerig, maar de onaangenaam scherpe smaak blijkt verdwenen te zijn. Op alle uitgebreide diners en banketten prijken deze beide melkzwammen naast caviaar en andere „hors d'oeuvre variés”.

In de eerste drie dagen van de grote Vastentijd werd in Moscou vóór de oorlog jaarlijks een uitgebreide en door lieden uit alle hoeken van het Rijk bezochte paddestoelenmarkt gehouden, waar enorme massa's van de drie genoemde zwammen werden verhandeld.

Vergeleken met dit drietal, valt de waarde van andere eetbare paddestoelen uit een economisch en handelsoogpunt geheel in het niet. Toch waren daar

onder ook nog wel gezochte soorten, zoals de morielje, de champignon, de rosse en de berkenboleet, de bruine en de gele ringboleet, verder de honigzwam, de cantharel en niet te vergeten *Hygrophorus pratensis*, die zoo geschikt bleek om in azijn te worden geconserveerd.

Vermeldenswaard is, dat ook de nog steeds vrij algemeen als giftig of althans als zeer verdacht beschouwde *Lactarius torminosus*, door de boerenbevolking tamelijk veel wordt gegeten, zonder enig nadelig gevolg.

Merkwaardigerwijze worden alle als niet eetbaar beschouwde paddestoelen, van welke soort of aard ook, in Rusland over één kam geschoren en aangeduid met de typische naam „pogonki”, dat betekent „bedorven, stinkend”.

c. „*La culture des Morilles*” door R. Heim.

Behalve het kweken van de bekende champignons, heeft ook de cultuur van morieljes, althans gedeeltelijk, reeds goede resultaten opgeleverd. Door den stichter van deze kwekerij, een zekere baron d'Ivoire (1889), is aangegeven, dat het gebeuren moet op een bed van losse, vrij vochtige grond, beplant met artisjokken. Wordt de grond te droog, dan besproei men gedurende de zomer enige keren met water, waarin salpeter is opgelost. In Mei of Juni brengt men dan op dit terrein stukken gedroogde morielje (van 't zelfde jaar) of nog beter verse morieljes (\pm 8 stuks voldoende voor 40 m²). In de herfst strooit men rondom de voet der artisjokken, een 1 cm dikke laag bezinksel of moes van appels, die gediend hebben voor de bereiding van cider. Een of twee weken later bedekt men deze laag met droge bladeren van haagbeuk, kastanje, eik, beuk of eschdoorn, welke door takjes verhinderd worden weg te waaien. In het begin van April, wat later in bergstreken, neemt men takjes en bladeren voorzichtig weg. Even later behoren de morieljes te voorschijn te komen, waarvan de productie verlengd kan worden door besproeiingen met salpeterhoudend water, terwijl het terrein beschut dient te worden door vochtige doeken of zeilen op 20 cm afstand van de grond uit te spannen. Naar vermeld wordt, zou deze wijze van handelen destijds reeds een oogst van 800 morieljes hebben opgeleverd, afkomstig van een bed met een oppervlak van 6 bij 1,60 m.

In 1905 werd deze kweekwijze door Molliard enigszins veranderd, waarbij hij in December in een bed van 80 cm² en 20 cm hoogte 5 kg appelcompôte en tegelijkertijd mycelium van de morielje (afkomstig van laboratoriumcultures op wortel) bracht. Twintig dagen later bedekte hij het bed met een gelijkmatige laag, bestaande uit de schimmel, die het conidien stadium van de zwam vormt. In April verschenen enkele morieljes. Molliard verklaart 't gunstige resultaat door de voorkeur van deze zwam voor fermenteerbare suikers.

In hetzelfde jaar werd door een andere onderzoeker (Pron) vastgesteld, dat de morielje zich goed ontwikkelt in tegenwoordigheid van glucose, van invertsuikers, van stijfjel en vooral van inuline (verklaart de voorliefde voor artisjokken), daarentegen slecht bij saccharose, laevulose en manniet. Fosfaten en potasch zouden onontbeerlijk zijn, kalk zeer nuttig, maar mogelijk vervangbaar door magnesiumzouten. De reactie van het milieu moet ongeveer neutraal of iets alcalisch zijn.

In hetzelfde jaar meent Répin de goede resultaten te kunnen verklaren door het nuttige gebruik dat de zwam maakt, niet van suikers, maar van cellulose-houdende verbindingen, welke bewering gesteund wordt door het feit, dat men morieljes zich dikwijls zag ontwikkelen op houtbrei, bestaande uit min of meer gehydrolyseerde cellulose. Ook heeft men een massale groei van morieljes waargenomen op zaagsel van populieren, in de buurt der stronken van in het voorgaande jaar gevelde bomen, en een rijkelijke ontwikkeling van verwante *Helvella*'s op papierbrei afkomstig van sparren, terwijl door een ander morieljes geplukt werden van een hoop oude aanplakbiljetten op de binnenplaats van een huis in Parijs.

Dit interessante en leerzame artikel werd in de volgende aflevering van de „Revue” voortgezet.

DE VEIJE.

NIEUW LID

Meerwijk, A. van, Aloysiuslaan 13, Vught.

ADRESVERANDERINGEN

J. Bol, v. Humboldtstraat 6, Eindhoven.

Mej. W. Druyvesteyn, Linnaeuslaan 14, Haarlem.

J. G. ten Houten, Novalieweg, Hattem.

G. A. Lewin, de Duinsche Hoeve, Rosmalen.

DIVERSEN

Verzoek van den Penningmeester

De heer J. R. Müller, Badhoevedorp-Haarlemmermeer, Pelikaanstraat 3, die in de plaats van den heer Schweers tot penningmeester der Ned. Mycol. Ver. is benoemd, verzoekt den leden *dringend* hun contributie voor het jaar 1936/37 zo spoedig mogelijk te willen overmaken op de postrekening der N.M.V. No. 90902 (*zonder vermelding van zijn naam!*) of per postwissel (*met vermelding van zijn naam*).

Mycologische correspondentie gevraagd

Een jonge Noor vraagt correspondentie met Hollandse mycologen, bij voorkeur in Esperanto. Naam en adres zijn: Kjell Lie Offerdal, Konvalvei 16, Bergen-Noorwegen.

Van den redacteur.

Doordat het mij *zeer* veel moeite gekost heeft, voldoende copy te krijgen, verschijnt dit nummer wat later dan in de bedoeling lag. Aan allen, die hun medewerking verleenden, hartelijk dank! Het is van harte te hopen, dat de bijdragen voor „Fungus” mij in het vervolg vlotter en in ruimere mate zullen toevloeien, opdat de verschillende nummers op de vastgestelde tijden het licht kunnen zien. Aan toezeggingen heb ik niets, wanneer zij niet in de daad worden omgezet. *Medewerking op veel ruimere schaal dan tot nog toe is dus dringend nodig!* Voor de eerste aflevering van de 8e jaargang ontvang ik gaarne Uw bijdragen vóór 16 September a.s.

DE VEIJE.

INHOUD

	Blz.
In memoriam Dr J. S. Meulenhoff, door Meulemeester	65
De studie der mycologie in de tropen, door Prof. Dr Boedijn	67
Sporenval, door Schweers	71
Korte aantekeningen over paddestoelen, door Huijsman	72
Sclerotinia oxycocci Wor., door Nannenga	75
Schizophyllum commune op walvis-beenderen, door van der Lek	76
Een aardige vondst, door Suze de Lint	76
Na de Gorsselsche excursie, door Smits	77
Vroege vondsten in 1935 en 1936, door Smits	77
Nieuwe voedsterzwam voor Badhamia utricularis (Berk.), door Schweers	77
De „Revue de Mycologie” (vervolg), door de Veye	78
Nieuwe leden, adreswijzigingen, diversen	80